

Så syng da, Danmark

Kulturminister Mette Bock er opvokset med musikken.

Den har fulgt hende gennem hele livet. Mette Bocks tre børn spiller på klaver og orgel, cello og trommer og har desuden alle sunget i kor. Når familien er samlet, synges der ofte flerstemmigt. Musikglæden er grundlagt på et tidligt tidspunkt.

Mette Bock tror på en kæmpe renæssance for den danske sangskat netop fordi, at vi efter hendes mening har været ved at tabe den del af vores kulturarv, og at der nu er øget bevidsthed om at få sangskatten foldet ud. På hendes ønskeliste står bl.a. et meget tættere samarbejde mellem folke-, fri- og musikskolerne.



Min oplevelse er, at når musikglæden grundlægges tidligt, så kan man have stor glæde ved musik ved siden af ens professionelle arbejdsliv.



Hvad betyder musik for dig?

Musik fylder rigtig meget i mit liv, og det har det gjort altid. Min mor var meget optaget af musik, og derfor begyndte jeg som ganske lille i en musikskole, hvor vi hørte 'Tubaen Tubby' og derigennem fik den elementære rytme- og nodeforståelse. Derefter blev jeg kirkesanger og har sunget mange år i kor. Musikken har også fyldt hos mine egne tre børn, som alle spiller et instrument, ligesom vi ofte synger flerstemmigt i familien. Min oplevelse er, at når musikglæden grundlægges tidligt, så kan man have stor glæde ved musik ved siden af ens professionelle arbejdsliv. Både mine børn og jeg nyder musik, og mit yngste barnebarn på tre år går nu også på musikskole i København; så på den måde føres tråden videre.

Kan du huske nogle oplevelser med musik fra din skoletid?

I min skoletid havde vi en musiklærer, som var meget glad for den danske sangskat. Derfor lærte vi sangene nærmest fra ende til anden både i højskolesangbogen og i salmebogen. Det er en særlig rigdom, som man måske ikke helt forstår som barn, men som udgør en vigtig del af ens rygsæk resten af livet. Instrumenterne fyldte ikke så meget i skolen, men gennem privatundervisning ved siden af lærte jeg både at spille klaver, guitar og fløjte, så jeg har været vidt omkring.

Hvorfor er det vigtigt, at vi har en god musikundervisning i folkeskolen?

Det er det, fordi musikken åbner vore sanser for andre dele af vores liv. Hvis vi lærer at åbne vores ører, kan musik udtrykke nogle dybe, menneskelige indsigter. Sorg, glæde, liv, død, sanselighed, ånd - alle de stærke følelser, som rører os alle sammen gennem et helt menneskeliv, kan udtrykkes på en helt særlig måde i musikken. Samtidig giver det os et særligt fællesskab at synge sammen med hinanden. Mennesket er ikke skabt til at være alene, og selv i en individualiseret tid nyder børn og voksne at være sammen, hvad enten omdrejningspunktet er idræt, leg eller musik og sang.

Hvad tænker du om den danske sangskat og musikundervisningen i folkeskolen?

Jeg tror, at vi kan forvente en kæmpe renæssance i de kommende år. Jeg mærker tydeligt, at vi står over for en generation af forældre, som oplever at være gået glip af noget i deres egen skolegang og oplever, at her er noget, de rigtigt gerne vil have, at deres egne børn får med. Babysalmesang er blevet et stort tilløbsstykke, også for forældre, som ikke ellers har deres gang i folkekirken, men som gerne vil have, at deres børn får musikken ind under huden allerede på et meget tidligt tidspunkt. I forhold til musikskolerne og den måde, de agerer på, fornemmer jeg også en vilje til at se på tingene på

Mette er født i 1957

Uddannelser: Cand.phil. i filosofi 1982, cand.scient.pol. 1986 og mag.art. i filosofi 1989.

Ansættelser: Direktør, Muskelsvindfonden, fra 1992 til 1997; journalist, Morgenavisen Jyllands-Posten, 1998; programchef, SIMI og Lisberg Management, fra 1999 til 2001; administrerende direktør JydskeVestkysten, fra 2002 til 2007, Prorektor, Aarhus Universitet, 2007 og direktør, DR, fra 2008 til 2010.

Politik: Folketingsmedlem fra september 2011 og kulturminister og kirkeminister fra november 2016.

Udmærkelser: Modtager af Veuve Clicquots pris Årets erhvervskvinde 2006

Læs mere: Mette Bock:

kortlink.dk/sdd4

Kulturministeriet: kum.dk

Rapport "Musikskolerne i Danmark": kortlink.dk/sdd2



Mette Bock synger i kor



Sangen rummer en følsomhed, hvor man udtrykker sig på en anden måde end ved at bruge det talte sprog. Ved at bruge din krop som instrument blotter du dig; men du kan også opleve det dybe fællesskab, der ligger i at synge en sang sammen.

nye måder. Vi er i det hele taget ved at genopdage vores sangskat. Jeg fornemmer virkelig, at der er en bevidsthed om, at der er noget i vores kulturarv, som vi har været på nippet til at tabe, men som vi stadig har fat i, og derfor kan sangskatten stadigvæk folde sig ud.

Investering i at synge

Mange skoler har genindført morgensang, som har været forsvundet i mange år. Har vi tid til at synge sammen i en stram tilrettelagt skoledag?

Alt i dette menneskeliv er en prioritering; men jeg tror på, at investeringen i at synge en sang eller to sammen inden man går i gang med dagens dont, gør rigtigt meget for det, der ellers skal foregå. Det kommer altså flerfold tilbage. Sangen rummer en følsomhed, hvor man udtrykker sig på en anden måde end ved at bruge det talte sprog. Ved at bruge din krop som instrument blotter du dig; men du kan også opleve det dybe fællesskab, der ligger i at synge en sang sammen.

En af dine forgængere, Niels Matthiasen, satte et mål om at arbejde med børns egen kultur. Musik er en af de udtryksformer, som børn helt naturligt gør brug af. Har du også fokus på arbejdet med børns egen kultur gennem musik?

Arbejdet med børn og musik – både bredt og også i forhold til talentudvikling – er noget, man har beskæftiget sig med i mange år. Hvis man ser på de ressourcer, Statens Kunstfond har i øjeblikket, er der rigtig meget, der er dedikeret til arbejdet med

musik og i særdeleshed med børn og musik. Det er noget, der investeres i og også med god grund. Det betyder dog ikke, at vi ikke kan gøre det endnu bedre. Jeg ser eksempelvis et stort potentiale i relationen mellem folkeskolen og musikskolen.

Samarbejdet mellem skolen og musikskolen

Den nye skolereform åbner op for, at folkeskolen ikke bare kan, men skal samarbejde med musikskolen. Hvad forventer du dig af et sådant samarbejde?

Jeg forventer rigtig meget. Man kan sige meget om den skolereform, som har betydet, at mange skolebørn skal gå længere tid i skole; men en af de døre, der åbnes, er netop, at musikskolerne kan finde vej ind i folkeskolerne. Et stort potentiale i samarbejdet er, at flere børn kan få adgang til musikundervisning på et højt niveau, idet de lærere, der er på musikskolerne, er faguddannede på en anden måde end folkeskolelærere med musik som undervisningsfag. Samtidig tror jeg, det har stor betydning, at musikundervisningen foregår det samme sted, som børnene går i skole, fordi flere forældre dermed kan overskue, at børnene frekventerer musikskolen. For mig at se kan der kun komme noget godt ud af det.

Kigger I på, hvad der sker i Norge og Sverige, hvor der synes at være et meget tættere samarbejde mellem musikskoler og folkeskoler?

Det gør vi bestemt; men når man tænker politisk, skal man hele tiden finde en balance mellem at



puffe og trække. Det allerbedste kommer, hvis man faktisk kan se perspektivet i samarbejdet ude på gulvet. Både folkeskoler og musikskoler er kommunernes ansvarsområde. Så i stedet for at vi sidder på statsligt niveau og siger, hvad elever og lærere skal, så ser jeg hellere, at man sætter fokus på de kommuner, hvor man allerede er lykkedes med et tæt samarbejde og tager ved lære af det.

Der findes mange flotte eksempler på samarbejde; men det synes at være sådan, at det gik allerbedst i starten af den nye skolereform i forhold til nu, hvor mange skoler reducerer skoledagenes længde. Musikskolerne kommer ofte sidst i køen, og derfor falder mange projekter til jorden. Hvad tænker du om den udvikling?

Der er en perlerække af forskellige valgmuligheder og fremgangsmåder for alligevel at få et samarbejde til at fungere. Eksempelvis kan man ved kortere skoledage vælge at lægge musikskolerne i direkte forlængelse, men stadig på samme fysiske beliggenhed. Jeg tror, at man skal være forsigtig med at bestemme sig for en bestemt skabelon, som skal passe til alle kommuner i Danmark. Grundlæggende kan jeg godt lide, at de enkelte skoler får lov at tilrettelægge samarbejdet på den måde, som fungerer bedst for dem. Jeg er ikke meget for, at man tvinger den samme løsning ned over alle skoler, uanset hvor godt man synes, formålet er. Hvis forældrene synes, at samarbejdet ikke fungerer optimalt, har de mulighed for at ytre sig gennem demokratiske processer. Jeg håber, at man på den

måde kan etablere en samtale mellem skoleledere, bestyrelser og lærere både på musikskoler og folkeskoler, hvor man kan få mest mulig ud af det potentielle samarbejde, hvor alle, særligt børnene, har noget at vinde.

Lær af idrættens talentarbejde

Talentudvikling er noget, man har haft særlig fokus på også fra kulturministeriets side, hvilket blandt andet har givet mulighed for særlige talentlinjer med musik i folkeskolen. Hvordan synes du, det fungerer i praksis?

Jeg kunne godt tænke mig mere systematik. Noget af det, jeg bliver inspireret af, er i idrætten, hvor man systematisk gennem mange år har arbejdet med forholdet mellem bredde og elite. I øjeblikket er der cirka tyve elitekommuner, som arbejder med idræt og talentforløb i et samarbejde mellem Team Danmark og kommunerne på en utroligt inspirerende måde. Der kunne jeg godt forestille mig, at man forsøgsvis fik nogle kommuner til at arbejde med talentudvikling på samme måde inden for musik. Her kunne man kombinere fag-faglig viden med pædagogisk-didaktisk kompetence i et samarbejde på tværs af almindelige institutionsøjler. Jeg kunne ønske mig en mere systematisk tilgang, hvor vi fik samlet op på den viden og erfaring, der er i de kommuner, hvor det rent faktisk fungerer rigtig godt. På den måde kan man lære af relevante samarbejdspartnere og lære, hvordan de forskellige institutioner taler sammen og skaber en sammenhæng i tilbuddet.

Jeg håber, at man på den måde kan etablere en samtale mellem skoleledere, bestyrelser og lærere både på musikskoler og folkeskoler, hvor man kan få mest mulig ud af det potentielle samarbejde, hvor alle, særligt børnene, har noget at vinde.



Derfor er det så vigtigt at bygge bro mellem musikkonservatorier, læreruddannelser samt grundskoler og ungdomsuddannelser. De forskellige forudsætninger er en styrke. Målet behøver derfor ikke at nå et fælles fagligt niveau mellem de studerende, men at etablere et samarbejde netop i kraft af den forskel, der er på, hvad der vægtes af henholdsvis didaktik og instrumental faglighed i de respektive uddannelser.

I den nye læreruddannelse står der, at vi skal samarbejde med de rytmiske musikkonservatorier. Hvorfor er samarbejde så vigtigt?

I Danmark har vi haft en tendens til søjle- og kasetænkning; men det at samarbejde på tværs har et stort potentiale, uanset om det er mellem folkeskoler og musikskoler eller læreruddannelser og musikkonservatorier. Hvis du går på et universitet, bliver alle uddannet til at være forskere, og på samme måde uddannes elever på musikkonservatorier til at blive solister. Vi ved dog samtidig, at rigtig mange universitetsstuderende ikke bliver forskere, men finder andet arbejde, der er lige så godt og spændende som forskningsvejen. Vi ved også, at en del af dem, der uddannes på musikkonservatorier, skal ud og være lærere i musikskoler. Det er en lige så rig karrierevej, og jeg synes, at man på uddannelserne bør tænke mere i den retning, når de unge uddannes. Derfor er det så vigtigt at bygge bro mellem musikkonservatorier, læreruddannelser samt grundskoler og ungdomsuddannelser. De forskellige forudsætninger er en styrke. Målet behøver derfor ikke at nå et fælles fagligt niveau mellem de studerende, men at etablere et samarbejde netop i kraft af den forskel, der er på, hvad der vægtes af henholdsvis didaktik og instrumental faglighed i de respektive uddannelser. På den måde kan man forhåbentlig få det bedste med fra alle verdener.

Fokus på den positive udvikling

Loris Malaguzzi beskriver, at børn har 100 sprog, men mister de 99 i mødet med skoleverdenen. Hvordan skal vi se på den store forskel i børns læringsverden mellem førskoletiden og skoletiden?

Generelt synes jeg, at vi skal passe på med at have fokus på, hvordan ting bliver dårligere og dårligere, men i stedet holde fokus på den positive udvikling, vi er inde i i forhold til børns læring. Musikundervisningen, mine forældre havde i deres skoletid, var præget af udenadslæren og salmevers. I dag arbejder vi i langt højere grad med kreativitet og har fokus på, hvordan der arbejdes pædagogisk og didaktisk med musik. Det er naturligvis sådan, at børn ikke kan holde fast i alle deres 100 sprog samtidig med, at de udvikles og dannes. På et tidspunkt, og jeg synes ikke, det bør ske for tidligt, finder den enkelte ud af, hvad der skal sættes på. Vi skal ikke alle ende med at blive musikere, men i stedet være glade for den mangfoldighed og forskellighed, der opstår, når vi bliver dygtige til forskellige ting. Den voksenverden, som barnet træder ind i, rummer nye muligheder, og hvert kapitel i livet har sine muligheder og deraf også lukkede døre. Som en basal del af vores grunddannelse synes jeg dog, at musik skal udgøre en væsentlig del, så vi får åbnet mere for mulighederne for at gribe musikken. Jeg er sikker på, at det også bliver tilfældet i de kommende år, fordi der netop er en øget bevidsthed og bevågenhed omkring musikkens betydning.

I de senere år har de praktiske fag stået i skyggen af, at vi har målt dansk og matematik i bl.a. PISA-undersøgelser, og det har betydet, at det er de fag, vi primært har haft fokus på. Skal det fokus flyttes?

Jeg synes, at det er meget vigtigt, at vore børn besidder de klassiske færdigheder. Hvis du ikke kan læse, er der mange døre, der lukkes for dig.

Det er rigtigt, at der har været meget fokus på de boglige fag; men det er måske fordi, vi en overgang har givet for meget slip på netop dette. Der er nogle grundfærdigheder, som det er væsentligt, at ethvert barn får. Til disse grundfærdigheder hører selvfølgelig også, at mennesket er kreativt og har brug for at udtrykke sig på andre måder end via tal og bogstaver. Vi ved, at musik kan bidrage med noget i forhold til andre fag; men jeg synes ikke, at vi bør have et sådan instrumentelt forhold til de praktiske fag. Musik er ikke kun et middel til at opnå noget, men er et mål i sig selv. Så syng da, Danmark er en kampagne med et smukt og vigtigt budskab. Vi skal synge meget mere, end vi gør i dag.

Christen Kold sagde først oplive så oplyse. Gælder det stadigvæk i dag?

Ja, det gør det selvfølgelig. Hvis du først sidder med hovedet i hænderne, så er der ikke ret meget basis for læring. Så selvfølgelig skal vi have åbnet for sanserne og intellektet, før vi kan udvikle os.

Nyder fællesskabet

Kulturministeriet har lige udgivet rapporten "Musikskolerne i Danmark". Hvad er dine kommentarer til de mange anbefalinger, der ligger heri?

Jeg synes, det er spændende anbefalinger. Noget af det, man griber fat i, er, hvordan undervisningen i musikskolen er tilrettelagt. Meget har været baseret på enkeltundervisning på instrumenter. I rapporten fokuseres på det sociale element; så måske skulle man nogle gange overveje at lave holdundervisning. Der vil selvfølgelig komme et tidspunkt herefter, hvor nogle har lyst til få soloundervisning. Jeg kunne dog godt have tænkt mig, at udvalget bag rapporten havde gjort noget mere ud af samarbejdet mellem musikkonservatorier, musikskoler og folkeskoler. Her er der efter min mening et meget stort potentiale. De påpeget også et kæmpe problem, nemlig at der i dag kommer færre og færre børn i musikskolerne. Børn er stadig børn – så der må være en årsag til denne problematik. Vi må stille os selv spørgsmålet, om vi skal gribe tingene an på en lidt anderledes måde end tidligere.

En af løsningerne efter min mening er som tidligere omtalt, at det ligger lige til højrebent, at musikskoler, folkeskoler, friskoler mv. bliver bedre til at finde ud af, hvordan man bedre kan arbejde sammen. Her er det sociale en vigtig parameter. Børn kan godt lide det fællesskab, der er, når de dyrker idræt, synger sammen og leger sammen. ☺



MUSIKSKOLERNE I DANMARK

☺ Vi skal synge meget mere, end vi gør i dag.

☺ Børn kan godt lide det fællesskab, der er, når de dyrker idræt, synger sammen og leger sammen.

Det Jyske  Musikkonservatorium



VIA University
College

MASTER MUSIKPÆDAGOGISK PRAKSIS

INFOMØDER/
30/1 KL. 19.00 PÅ DJM og 7/2 KL. 19.00 PÅ VIA
ANSØGNINGSFRIST/

19. MARTS 2018 SE MERE PÅ
WWW.MUSIKKONS.DK